

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Stichting Haagsche Schoolvereniging

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 9 januari 2020

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van Stichting Haagsche School Vereniging. We hebben onderzocht of het bestuur op zijn scholen zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Wat gaat goed?

Wij hebben gezien dat de verschillende teams erg goed met elkaar kunnen samenwerken. De leraren leren op die manier met en van elkaar. Ook het samenwerken aan thema's gaat goed. Zo hebben wij het mission statement: "wereldburgerschap en een leven lang leren" op elke onderzochte school terug gezien of gehoord (tijdens de gesprekken met leerlingen, ouders, leraren, directies, gemeenschappelijke medezeggenschapsraad -GMR- en de raad van toezicht -RvT-). Het bestuur zorgt onder meer op deze manier voor samenhang tussen de verschillende scholen.

De huidige bestuurscultuur biedt een brede basis voor onderwijskwaliteit(verbetering) en maakt bovengenoemd mission statement waar.

Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs. Het bestuur verkrijgt en besteedt de middelen die het daarvoor van de rijksoverheid ontvangt in overeenstemming met de wettelijke eisen.

Wat kan beter?

Het bestuur is gestart met werken met een jaarverslag op zijn scholen. De scholen moeten opschrijven wat ze hebben gedaan en wat ze gaan doen. De vragen wanneer ben je zelf tevreden en hoe zorg je ervoor dat je bijvoorbeeld goed wordt, bent of blijft kunnen de scholen concreter benoemen.

Het bestuur kan in de volgende jaarverslagen meer aandacht besteden aan toelichtingen bij de meerjarenbegroting en risicobeheer, en aan verantwoording over de middelen voor passend onderwijs. Daarnaast vinden we dat de transparantie van het jaarverslag kan verbeteren door publieke en private middelen duidelijker toe te lichten.

Bestuur: Stichting Haagsche School Vereniging (HSV)
Bestuursnummer: 95694

Aantal scholen onder bestuur: 10

Totaal aantal leerlingen: 1205

Lijst met onderzochte scholen:

00WO-C1 IVIO
Nederlandse afdeling
Instituut voor Individueel onderwijs
SBO

00WO-C2 Lighthouse
Internationale afdeling
Speciaal onderwijs

05VW-C1 Nassaulaan
Nederlandse afdeling
Tweetalig onderwijs
School voor basisonderwijs

05VW-C2 Van Heutszstraat
Internationale afdeling
School voor basisonderwijs

14DG-C1 Willemsparkschool
Nederlandse afdeling
School voor basisonderwijs

14DG-C2 Het Open Venster (HOV)
Nederlandse afdeling
School voor leerlingen met dyslexie
en dyscalculie

De raad van toezicht kan in het volgende jaarverslag in zijn verantwoording meer aandacht besteden aan het intern toezicht op de doelmatigheid van de bestedingen.

Wat moet beter?

Het bestuur en de scholen die wij hebben onderzocht voldoen aan de wet. Er zijn daarom geen onderdelen die vanuit wettelijke eisen vragen om verbetering.

Vervolg

Uit wat we hierboven hebben beschreven volgt dat wij voldoende vertrouwen hebben in de manier waarop de Haagsche School Vereeniging de scholen bestuurt. Wij onderzoeken de kwaliteit van het bestuur in principe over vier jaar weer.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	8
3.	Resultaten verificatieonderzoek	18
	3.1. de Haagsche Schoolvereniging, International Department	18
	3.2. Het Open Venster	21
	3.3. Lighthouse Special Education	23
	3.4. Instituut voor Individueel Onderwijs (IVIO) SBO	26
4.	Reactie van het bestuur	29

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie is op 21 mei 2019 een vierjaarlijks onderzoek gestart bij Stichting Haagsche School Vereeniging. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende vragen centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Tevens hebben wij in overleg met het bestuur ervoor gekozen om op de scholen waar wij een verificatieonderzoek uitvoeren overal de standaard KA2, Kwaliteitscultuur, te onderzoeken en op twee scholen de standaard OP1, Aanbod. Op die manier willen wij de beleidslijn van het bestuur waarbij het gaat om de kinderen in staat te stellen verantwoordelijke wereldburgers te worden en een leven lang te leren in een voortdurend veranderende wereld in kaart brengen. Waarbij wij kijken in hoeverre wij deze thema's/mission statement (wereldburgerschap en een leven lang leren) op de diverse scholen terug zien.

Deze beleidslijn is namelijk een van de verbindende factoren tussen de diversiteit aan scholen van de stichting. Door te kijken naar de doorwerking van deze beleidslijn denken wij en het bestuur dat wij de gemene deler tussen de scholen inzichtelijk kunnen maken.

Voor het verificatieonderzoek bij Lighthouse hebben wij in samenspraak met het bestuur, ervoor gekozen om de standaarden OP2, Zicht op ontwikkeling en begeleiding, en OP3, Didactisch handelen, op te nemen. Om op die manier een eerste beeld te kunnen vormen over het onderwijs dat op deze school wordt gegeven.

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuursniveau en op schoolniveau. Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Standaard	Onderzocht
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•
FB2 Doelmatigheid	•
FB3 Rechtmatigheid	•

	Verificatie					
School	1	2	3	4	5	6
Onderwijsproces						
OP1 Aanbod	•			•		
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•				
OP3 Didactisch handelen		•				
Kwaliteitszorg en ambitie						
KA1 Kwaliteitszorg	•	•		•		
KA2 Kwaliteitscultuur	•	•	•	•	•	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•			•		•

1. 00WQ-C1 Instituut voor Individueel Onderwijs IVIO 2. 00WQ-C2 Lighthouse 3. 05VW-C1 Nassaulaan Nederlandse afdeling 4. 05VW-C2 De Haagsche Schoolvereniging International Department 5. 14DG-C1 Willemsparkerschool Nederlandse afdeling 6. 14DG-C2 Open Venster

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met sleutelfiguren binnen de Haagse School Vereniging. Verder hebben we gesproken met leerlingen, leraren, ouders, directeuren en intern begeleiders van de onderzochte scholen. Ook hebben we verschillende lessen bezocht.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben de volgende vereisten onderzocht:

- Aanwezigheid schoolgids art. 16, lid 2 en 3, WPO

- Vrijwilligheid ouderbijdrage art. 13, lid 1 onder e, in samenhang met art. 40 WPO en art. 8 WPO
- Aanwezigheid meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld art. 4b, WPO

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden kwaliteitszorg en ambitie en financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van de verificatieonderzoeken.

In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Goed
- Voldoende
- Onvoldoende
- Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat de oordelen zijn op de onderzochte kwaliteitsgebieden op bestuursniveau. Ook is weergegeven in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de scholen en in hoeverre het beleid van het bestuur doorwerkt tot op schoolniveau.

Oordelen op bestuursniveau voor de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie

Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau

Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Het antwoord op de centrale vraag van dit vierjaarlijks onderzoek naar bestuur en scholen van Stichting Haagse School Vereeniging is positief. Het bestuur zorgt er actief voor dat het op de hoogte is van

de kwaliteit van het onderwijs in zijn scholen en stuurt waar nodig op verbeteringen waarbij het onderwijsontwikkeling stimuleert en voorwaarden weet te creëren voor een professionele cultuur. Daarbij legt het zowel in- als extern op afdoende wijze verantwoording af over zijn onderwijsresultaten.

Ook zorgt het bestuur ervoor dat het financieel gezond is en de scholen kan faciliteren met voldoende financiële middelen.

Het jaarverslag kan duidelijker worden gemaakt, door in de volgende jaarverslagen meer aandacht te besteden aan de meerjarenbegroting en risicobeheer en aan passend onderwijs. Daarnaast raden we aan om de verantwoording over het eigen vermogen en het toerekenen van resultaten aan publieke en private reserves, duidelijker toe te lichten.

Het bestuur zoekt actief de samenwerking op met de verschillende samenwerkingsverbanden waar het bestuur wegens het grote spreidingsgebied waar leerlingen van de school vandaan komen, mee te maken heeft. Door aan te sturen op het ontvangen van bijdragen vanuit deze samenwerkingsverbanden probeert het bestuur de vrijwillige ouderbijdrage op twee van zijn scholen te verlagen. De vrijwilligheid van de ouderbijdragen is belangrijk omdat alle kinderen recht hebben op het onderwijs dat zij nodig hebben.

De intern toezichthouder geven wij in overweging om in het volgende jaarverslag aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de bestedingen en de verantwoording daarover van de raad van toezicht.

We stellen vast dat het beeld dat het bestuur van de kwaliteit van zijn scholen heeft, overeenkomt met ons beeld. Ook hebben wij gezien en ervaren dat het beleid van het bestuur grotendeels zijn uitwerking heeft op de werkvloer en dat dit ten goede komt aan het onderwijs aan de leerlingen. Het motto (mission statement) is het bevorderen van wereldburgerschap en het ontwikkelen van vaardigheden bij leerlingen die ze nodig hebben voor levenslang leren (global citizenship, lifelong learning). Bij elk verificatieonderzoek is dit motto voor ons duidelijk zichtbaar geweest. Zo hebben de directies en teams van de scholen gehuisvest aan de Van Heutszstraat aan de wanden van hun teamkamer fotolijsten gehangen met de verschillende feestdagen die er zijn in Nederland. Op die manier ontstaat er een eenheid bij de verschillende teams als het gaat om het vieren van feestdagen en de bewustwording hiervan. Op die manier kunnen de leraren dit ook weer overdragen op de kinderen. En niet alleen in de teamkamer hebben wij dit terug gezien, ook op leerlingenniveau hebben wij dit motto gezien in de opdrachten die er worden gegeven (het met elkaar bouwen van een woonruimte waarbij de leerlingen ervoor moesten zorgen dat er licht kon branden in deze kamer). Zo hebben we de sturing van het bestuur op deze onderwerpen als het komen tot draagvlak hiervoor in de scholen via

verificatieonderzoeken, de rondetafelgesprekken en het bezoek aan een scholingsmiddag kunnen waarnemen. Het beeld dat wij hebben gekregen van de kwaliteit van het onderwijs komt overeen met het beeld dat het bestuur ons geschetst heeft tijdens het startgesprek. Ook uit het gesprek met de raad van toezicht (rvt) komt naar voren dat duidelijk is waarop gestuurd wordt, waarbij de scholen hun eigenheid mogen en kunnen behouden en de verbinding wordt gezocht in het kinderen in staat stellen verantwoordelijke wereldburgers te worden en een leven lang te leren in een voortdurend veranderende wereld. De invoering van het International Primary Curriculum (IPC) is hiervan een voorbeeld. Waarbij voor ons duidelijk werd dat de invoering hiervan op de ene school vanzelfsprekender verloopt dan op de andere school. De diverse teams praten hier openlijk met elkaar over. De verschillende stadia van ontwikkeling die de scholen bij deze invoering doormaken blijft voor de teams als ook voor het bestuur iets om samen in de gaten en bespreekbaar te houden.

De verificatie die wij hebben uitgevoerd met betrekking tot de standaard KA2, Kwaliteitscultuur is vanuit de mission statement ook overal terug te zien. Een gebouw voor drie verschillende scholen is niet alleen een uitdaging, maar biedt ook kansen als het gaat om samenwerking en het creëren van een professionele kwaliteitscultuur. Het is dat wij wisten dat de drie scholen pas sinds het schooljaar 2018-2019 het gebouw hebben betrokken, tijdens ons bezoek is het nergens aan te merken. Het komt af en toe terug in de gesprekken met de leraren en de directies, maar kijkend hoe een ieder zich door het gebouw en de verschillende scholen beweegt is er zichtbaar sprake van samen optrekken (zowel bij de leerlingen als de teams). Dat daarbij nog meer school overstijgend gebruik gemaakt kan worden van de aanwezige talenten bij leraren is een volgende stap om te zetten.

We beoordelen de standaarden in de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer als Voldoende.

In de paragraaf 2.1 en 2.2 lichten we de antwoorden op de vier deelvragen toe en leggen daarbij een relatie met de oordelen en/of waarderingen op de onderzochte standaarden.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoorden geven op drie deelvragen.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur			✍
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven we een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied.

Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

Wij beantwoorden deze vragen bevestigend en beoordelen de standaard Kwaliteitszorg als Voldoende. Het bestuur van Stichting Haagsche Schoolvereniging voert een cyclus van managementgesprekken. Voor wat betreft deze cyclus is nu de stap gezet om met elkaar af te spreken wat directeuren en bestuurder willen zien. Ook de onderwerpen die terug dienen te komen bij de gesprekken worden al doende bepaald (zoals welke ontwikkelingen op de school spelen, invoering van IPC, onderwijsresultaten). De bestuurder streeft ernaar om een concretiseringsslag te maken van schoolplannen naar acties en jaardoelen. Zodat vervolgens de zogenoemde jaarplannen als leidraad kunnen gaan dienen voor deze managementgesprekken.

Ook uit het gesprek met de raad van toezicht (rvt) komt deze kwaliteitsontwikkeling naar voren. Zo heeft de bestuurder erop gestuurd dat de rvt dusdanig samengesteld is, dat er gedegen intern toezicht is georganiseerd.

Voor wat betreft de gmr komt naar voren dat deze nog zoekende is naar de invulling van hun rol als gremium die tegenspraak kan verzorgen om zo een serieuze sparingspartner van het bestuur te zijn. Dit hangt mede samen met het gegeven dat een aanzienlijk deel van de gmr-leden nog niet zo lang aangesloten zijn. Hier liggen nog ontwikkelmogelijkheden.

Verder voert het bestuur surveys (steekproeven waarbij aan een aantal mensen vragen worden gesteld)) uit op zijn scholen. De uitgevoerde surveys leiden vervolgens tot de bestuurlijke rapportage.

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

Ook deze vragen kunnen wij met ja beantwoorden. Wij waarderen de standaard Kwaliteitscultuur als Goed. Uit het onderzoek is gebleken dat de gecreëerde bestuurscultuur een goede voedingsbodem biedt voor onderwijskwaliteit(sverbetering). Het bestuur maakt het motto (mission statement); het bevorderen van wereldburgerschap en het ontwikkelen van vaardigheden bij leerlingen die ze nodig hebben voor levenslang leren (global citizenship, lifelong learning) waar. Tevens hecht het bestuur zichtbaar aan samen leren om onder andere de bekwaamheid van het personeel te onderhouden en kennis te verspreiden en versterken.

Het bestuur heeft verantwoordelijkheden 'laag' belegd. Zo zijn de directies onder andere verantwoordelijk voor de deskundigheidsbevordering van de leraren. Van belang daarbij is de gezamenlijkheid. Het met en van elkaar leren. Wij hebben hier bij de internationale afdelingen en de Nederlandse afdeling op een locatie heel krachtige voorbeelden van gezien tijdens een curriculum meeting. Deze bijeenkomsten waarbij leraren gezamenlijk leren zijn vooraf ingepland, hebben een duidelijk doel en zorgen voor een gemeenschappelijke manier van werken en het op eenzelfde wijze beoordelen van onderwijsprestaties. Zoals eerder gezegd kan een mooie volgende stap zijn om de specialismes van leraren ook bovenschools te gaan benutten.

De code goed bestuur wordt onderschreven. Daarbij geeft de raad van toezicht invulling aan het interne toezicht en zorgt ervoor dat het in zijn samenstelling divers en kundig is.

Zoals aangegeven hebben wij de standaard KA2 bij elk verificatieonderzoek opgenomen. Bij elk onderzoek hebben wij gezien, gehoord en ervaren dat er sprake is van een professionele kwaliteitscultuur. Zo komt bij de rondetafelgesprekken naar voren dat de diverse directies sinds de komst van de bestuurder een duidelijke bestuurskracht ervaren waarbij er ruimte is voor eigenheid, maar ook zeker gestuurd wordt op verbinding mede door het mission statement en de missie van het bestuur. Uit deze gesprekken en ook tijdens de verificatiebezoeken blijkt dat er voor draagvlak is gezorgd door de bestuurder bij de directies en via de directies weer bij de leraren. Het bestuur is voor iedereen zichtbaar en benaderbaar. Dit heeft effect op het met en van elkaar leren. Directies krijgen het vertrouwen van het bestuur om zelf ontwikkelingen op schoolniveau in te zetten waarbij het vanzelfsprekend dient te zijn dat dit opgenomen is in het jaarplan of in acties en dat er een onderbouwing onder ligt (zie KA1).

Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen (KA3)?

Het antwoord op deze vraag is ook positief. Stichting Haagsche Schoolvereniging verantwoordt zich op voldoende wijze aan alle

belanghebbenden over resultaten en ontwikkelingen. Wij beoordelen de standaard Verantwoording en dialoog daarom als Voldoende.

Zo legt het bestuur verantwoording af middels het jaarverslag. Waarbij onder andere de uitkomsten van de uitgevoerde surveys worden gebruikt. Tevens betreft het bestuur de raad van toezicht bij de beleids- en besluitvorming. Deze bezoekt van tijd tot tijd zelf de scholen om kennis te nemen van wat er speelt.

Ook de relatie met de gmr is goed te noemen. Waarbij de gmr aan geeft dat de schoolleiding hen op transparante en actieve wijze betreft bij het reilen en zeilen van de scholen. De gmr is in de huidige samenstelling vrij nieuw. De ontwikkeling die is ingezet wordt door de gmr gezien. Zelf zijn de leden nog zoekende hoe zij hun eigen rol goed op kunnen pakken om aan te kunnen sluiten bij de ingezette koers van het bestuur. Het huidige jaarverslag bevat beperkte informatie omtrent de resultaten van het onderwijs. Wellicht dat het opnemen van meer informatie over de kerntaak van het bestuur kansen biedt om zowel de externe verantwoording als de dialoog met de gmr te versterken.

Aandachtspunt blijft de hoge vrijwillige ouderbijdrage. De bestuurder onderkent dit en voert gesprekken met het samenwerkingsverband om naar mogelijke oplossingen te zoeken om de vrijwillige ouderbijdrage te kunnen verlagen. Vanwege het belang van kansengelijkheid ligt hier een maatschappelijke opdracht voor het bestuur. Voor dit onderwerp verwijzen we naar de toelichtingen onder overige wettelijke vereisten onderaan dit hoofdstuk.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het kwaliteitsgebied Financieel beheer op de beoordeling van de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid.

Financieel beheer	V	
	O	V
FB1 Continuïteit		●
FB2 Doelmatigheid	Geen oordeel	
FB3 Rechtmatigheid		●

Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden ('indicatie') die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	2,06	2,29	1,83	1,69	1,71	1,80
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,71	0,73	0,71	0,70	0,70	0,71
Weerstandsvermogen	< 5%	40,89%	44,47%	45,30%	39,48%	37,75%	38,84%
Huisvestingsratio	> 10%	8,70%	7,72%	8,80%	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	3,71%	5,28%	4,70%	-3,36%	0,39%	1,75%

Wij beoordelen de financiële continuïteit als Voldoende. De tabel bevat geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs binnen nu en twee jaar. Ons onderzoek bevestigde dat beeld. Wel wijzen wij op de onderstaande aandachtspunten.

Afhankelijkheid van ouderbijdragen

In 2018 heeft de stichting een rijksbijdrage ontvangen van € 6,8 miljoen, terwijl de totale personele lasten € 8,5 miljoen bedroegen. De stichting heeft deze personele lasten kunnen betalen, doordat er een bedrag van ongeveer € 0,9 miljoen aan ouderbijdragen en € 2,9 miljoen aan cursusgeld is ontvangen. De ouderbijdragen worden gebruikt om kleinere klassen mogelijk te maken en extra ondersteuning te bieden. De kleinere klassen en extra ondersteuning zijn dus afhankelijk van ouderbijdragen. Daarnaast zijn er cursusgeld, deze worden betaald door ouders van wie de leerlingen onderwijs volgen op de internationale afdeling. Voor dit internationaal georiënteerd basisonderwijs (IGBO) kan een verplicht cursusgeld worden gevraagd. De ouderbijdragen zijn vrijwillig, maar het bestuur geeft aan dat er 1 of 2 leerlingen kunnen worden ingeschreven wiens ouders dit geld niet hebben. Omdat de stichting anders de exploitatie van de scholen niet sluitend krijgt. Dit speelt vooral bij het Open Venster. Op basis hiervan ziet de inspectie een risico in de toegankelijkheid van het onderwijs. Immers als ouders van meerdere leerlingen tijdens een schoolloopbaan de ouderbijdrage niet meer kunnen betalen, zijn de baten mogelijk niet toereikend om het onderwijs voort te zetten zoals in het schoolplan is beschreven. Daarbij is er een risico omdat structurele personele lasten deels worden gefinancierd uit vrijwillige ouderbijdragen. Om dit risico te verkleinen streeft het bestuur naar een omvang van het totale vermogen van 35 procent van de totale baten. In 2018 heeft het vermogen een omvang van 45 procent van de totale baten, dit ligt boven hun streefomvang. En zoals ook in de bovenstaande tabel met financiële kengetallen is te zien, wordt op de korte of middellange termijn geen risico verwacht voor de financiële continuïteit.

Tijdens het onderzoek is de toegankelijkheid van het onderwijs besproken. Alle kinderen hebben recht op het onderwijs dat zij nodig hebben, los van de financiële situatie van de ouders. Het is de verantwoordelijkheid van het bestuur om de toegankelijkheid te borgen. De inschrijving en het volgen van onderwijs mag niet afhangen van de bijdragen die ouders betalen, dit is wettelijk niet toegestaan (artikel 40 mede in relatie tot artikel 8 eerste lid Wpo). Om meer leerlingen te kunnen toelaten waarvan de ouders de ouderbijdrage niet kunnen betalen is het bestuur in overleg met samenwerkingsverbanden over de mogelijkheid van een groepsarrangement. De stichting kan op die manier de ouderbijdrage naar beneden bijstellen. We gaan deze ontwikkeling met belangstelling volgen aan de hand van informatie in de komende jaarverslagen.

Beleidsrijk begroten

Bij de meerjarenbegroting in het jaarverslag staan toelichtingen over onder meer een verwachte toename van het aantal leerlingen en een verwachte stijging van de personele lasten. Daarbij is vermeld dat de meerjarenbegroting nu nog beleidsarm is opgesteld. We vinden dat een begroting zoveel mogelijk beleidsrijk dient te worden opgesteld, ook omdat het interne toezicht en de medezeggenschap daarmee over betere informatie kunnen beschikken. En ook om een duidelijke verbinding te maken tussen de meerjarenbegroting en de doelstellingen van het bestuur. Het bestuur geeft aan in de komende periode meer aandacht te willen geven aan beleidsrijk begroten.

Risicobeheer

In het jaarverslag 2017 staan risico's en beheersmaatregelen nog uitgebreid beschreven, maar in het jaarverslag 2018 is dit overzicht opgenomen in een omvangrijke bijlage via een hyperlink in het jaarverslag. We vinden het inzichtelijker als de toelichtingen over risico's en beheersmaatregelen beknopt en begrijpelijk worden verwoord in het jaarverslag zelf. En dat ook de werking van het systeem voor risicobeheer wordt toegelicht. In de toelichtingen over risico's heeft het bestuur vermeld dat het grootste risico bestaat uit de huidige planning en control cyclus. Hiervoor heeft het bestuur verbeteringen in gang gezet, waaronder een splitsing van de financiële functie en de HR functie.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel gaan wij zo nodig het gesprek aan over onderwerpen die de doelmatigheid raken.

Bij het bestuur kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

Verslag raad van toezicht over toezicht op doelmatig gebruik van rijksmiddelen

De raad van toezicht moet in het jaarverslag verantwoording afleggen over zijn handelen en de resultaten die dat opleverde. Daaronder valt ook het toezien op de doelmatige besteding van het overheidsgeld dat het bestuur ontving. In het jaarverslag over 2018 heeft de raad van toezicht vermeld dat er is geconstateerd dat uitgaven doelmatig zijn gedaan, maar nog niet heel concreet is vermeld hoe dat werd geconstateerd. Tijdens het onderzoek hebben we daar naar gevraagd en vernomen dat leden van de raad regelmatig locaties bezoeken om in de praktijk te kunnen ervaren hoe middelen worden besteed.

Besteding middelen Passend Onderwijs

Het bestuur ontvangt in 2018 van het samenwerkingsverband € 0,5 mln voor passend onderwijs. Het bestuur verantwoordt zich in het jaarverslag over de inzet van deze middelen. Deze informatie kan nog worden aangevuld met toelichtingen over wat hiermee is bereikt en hoe het bestuur dat in de gaten houdt. Daarom geven we het bestuur in overweging, om in de volgende jaarverslagen meer aandacht aan te geven aan verantwoording over passend onderwijs.

Financiële rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor het bestuur als Voldoende. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid. In dit onderzoek leidt de weging van de beschikbare informatie tot een positief oordeel.

Bij het bestuur kwam het volgende aan de orde:

Publieke en private kosten en opbrengsten

We zien dat het vermogen eind 2018 een omvang heeft van afgerond € 5 miljoen waarvan € 4,6 miljoen is aangemerkt als privaat vermogen, de rest als publiek vermogen. Het private vermogen is grotendeels ontstaan doordat het bestuur jaarlijks eerst de rijksbijdrage besteedt en pas daarna de ouderbijdragen. Het bestuur stelt dat het karakter van de activiteiten in elkaar overloopt en dat een scheiding van publiek en privaat niet goed mogelijk is. Wij vinden dat volgens het (boekhoudkundig) matchingprincipe kosten en opbrengsten met elkaar gematcht zouden moeten worden. Dit is nodig voor het kwantitatief onderbouwen van de toevoeging aan het private deel van het vermogen. Dat betekent bijvoorbeeld dat men de kosten voor de verkleinde klassen ten laste brengt van de daarvoor gevraagde ouderbijdrage. Hiermee kan het bestuur de transparantie van het jaarverslag verbeteren.

Met betrekking tot verantwoording over het onderscheid tussen publiek en privaat bij baten, lasten en reserves, zijn de voorschriften

nog niet altijd duidelijk. De inspectie heeft overleg met het departement over de vraag of de cursusgelden die het bestuur ontvangt voor internationaal georiënteerd onderwijs, als private middelen zijn aan te merken (wat het bestuur tot nu toe doet) of dat deze cursusgelden als publieke middelen beschouwd moeten worden. Vanwege de doorlooptijd voor afronding van het rapport zal de inspectie het bestuur op een later moment hierover informeren.

Overige wettelijke vereisten

In dit onderzoek is gekeken naar artikel 40 mede in relatie tot artikel 8 eerste lid Wpo. Dit betreft het onderwerp afhankelijkheid van ouderbijdragen en daarmee samenhangend de toegankelijkheid van het onderwijs. Dit wordt verder toegelicht in de tekst onder standaard FB1.

3. Resultaten verificatieonderzoek

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de verificatieonderzoeken op drie scholen (en de verschillende locaties) van de Haagsche School Vereeniging. Daarnaast hebben wij Lighthouse met een uitgebreidere set standaarden onderzocht. Het gaat hier om een internationale afdeling, speciaal onderwijs school, die niet als zodanig staat geregistreerd.

De School voor jong Talent (SvjT, afdeling van het Koninklijk Conservatorium) valt voor wat betreft de basisschoolleerlingen, als object van toezicht onder de Nederlandse afdeling van de Basisschool HSV. Wij houden toezicht op de kwaliteit van het onderwijs aan de SvjT. Het onderwijskundig management is in handen van het Koninklijk Conservatorium. En dit valt voor wat betreft inspectie toezicht onder het Hoger Onderwijs. De School voor jong Talent is niet opgenomen voor het uitvoeren van een verificatieonderzoek en er waren ook geen afgevaardigden aanwezig bij de rondetafelgesprekken.

Zoals gezegd hebben we de standaard KA2, Kwaliteitscultuur op bijna alle scholen (m.u.v. de School voor jong Talent) onderzocht middels het voeren van rondetafelgesprekken met verschillende teamleden (directie, intern begeleiders, leraren). Onze bevindingen zijn terug te lezen in hoofdstuk 2. Verder hebben wij gekeken in hoeverre enkele scholen zicht hebben op de eigen kwaliteit en deze verbeteren en verantwoording afleggen als ook welk aanbod zij de leerlingen bieden. Omdat wereldburgerschap en een leven lang leren het motto is van het de Haagsche School Vereeniging hebben wij ook gekeken hoe het bestuur sturing geeft aan dit motto op enkele scholen en is er nagegaan of er draagvlak voor is.

3.1. de Haagsche Schoolvereniging, International Department

Hieronder volgt de beschrijving van het verificatieonderzoek dat plaats heeft gevonden op de HSV, Internationale Afdeling, locatie van Heutszstraat. De volgende standaarden zijn onderzocht:

OP1 – Aanbod

KA1 – Kwaliteitszorg

KA2 – Kwaliteitscultuur

KA3 – Verantwoording en dialoog

Daarnaast is onderzoek gedaan naar het draagvlak voor en de implementatie van het mission statement van het bestuur: 'Wereldburgerschap en een leven lang leren'.

De HSV International Primary School, de Internationale Afdeling van de Haagsche Schoolvereniging is sinds dit schooljaar op vier verschillende locaties gevestigd. De locaties hebben ieder een eigen

locatieleider en werken intensief samen. De vier locaties worden aangestuurd door een algemeen directeur. De locatie van Heutszstraat bestaat sinds dit schooljaar en is in een paar maanden tijd gegroeid van 60 naar 120 leerlingen. De leerlingen van de school hebben diverse culturele achtergronden en moedertalen en zijn voor kortere tijd in Nederland in verband met het werk van hun ouder(s).

Aanbod goed doordacht

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod			

Het aanbod is goed doordacht en afgestemd op de behoefte van de leerlingen

Wij waarderen de standaard Aanbod als Goed, omdat wij hebben gezien dat op de school sprake is van een breed en toekomstgericht aanbod dat gebaseerd is op een duidelijke visie op de gewenste ontwikkeling van leerlingen. Het mission statement van het bestuur (wereldburgerschap en een leven lang leren) loopt als een rode draad door het curriculum van de school.

De school draagt bij aan het wereldburgerschap door zowel binnen als buiten de school diverse activiteiten te organiseren. Hierdoor krijgen leerlingen de mogelijkheid veel te leren over zowel hun eigen cultuur, de cultuur van andere leerlingen als de Nederlandse cultuur. De school betreft de ouders bij dit aanbod.

Daarnaast heeft de school een gedegen curriculum voor de verschillende vakgebieden. Er zijn heldere doelen opgesteld en waar mogelijk worden de vakgebieden in samenhang aangeboden. Er is een Leader for Learning die de doorgaande lijn bewaakt en de leraren begeleidt in het bieden van een uitdagend en doelgericht curriculum. Wij hebben gezien dat de leraren, op basis van vastgestelde doelen, een afwisselend en activerend aanbod realiseren waarbij het leren van en met elkaar centraal staat.

In het aanbod is in ruime mate aandacht voor vaardigheden die nodig zijn voor een leven lang leren. Het model voor de Growth Mindset staat centraal in het aanbod. Leerlingen weten dat zij op school zijn om iets te leren. De school wil dan ook niet dat leerlingen zich meten aan de prestaties van anderen, maar dat zij zich ontwikkelen tot personen die zich bewust zijn van de groei die zij doormaken en die niet bang zijn om fouten te maken. Wij hebben gezien dat het aanbod hier volledig op is ingericht. Zo werken de leerlingen bijvoorbeeld met persoonlijke doelen, krijgen zij een uitdagend aanbod en worden hun eigen ontwikkelwensen gehoord.

Kwaliteitscultuur: Samen sterk

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			
KA2 Kwaliteitscultuur			
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

De school stelt hoge eisen aan haar maatschappelijke opdracht

Wij waarderen de standaard Kwaliteitszorg als Goed, omdat de school de hoge eisen die zij aan zichzelf stelt met betrekking tot haar maatschappelijke opdracht waarmaakt. Zij biedt haar leerlingen een ononderbroken ontwikkelingslijn en stemt het onderwijs optimaal af op de ontwikkelingsbehoefte en de specifieke situatie van haar leerlingenpopulatie. De school doet dit bijvoorbeeld door de leerresultaten van haar leerlingen te benchmarken met zowel de leerresultaten van de leerlingen op de andere locaties van de Internationale Afdeling als met UK National Norms. Deze benchmarks vinden plaats tijdens bijeenkomsten voor de teams van de vier locaties van de Internationale Afdeling. Gezamenlijk bepalen de teams wat er goed gaat in het geboden onderwijs en wat verbeterd moet worden. De directie neemt de voorgenomen verbeteringen op in het jaarverslag en dit leidt meteen tot verbeteracties zonder dat de grote lijn van de ingeslagen koers uit het oog wordt verloren. Ook op andere beleidsterreinen (bijvoorbeeld personeel, oudertevredenheid) vinden evaluaties plaats van behaalde resultaten. Deze evaluaties zijn een onderdeel van het jaarverslag waarmee de directeur zich aan de bestuurder verantwoordt.

Samen sterk

Wij waarderen de standaard Kwaliteitscultuur als Goed, omdat in alle lagen van de school zichtbaar is dat het team veel mogelijkheden benut om samen te leren en te ontwikkelen. Dit gebeurt vanuit een breed gedragen visie en een gezamenlijk gevoelde ambitie om de leerlingen het beste te bieden. De directie stimuleert het team om zichzelf en de school vanuit een Growth Mindset te ontwikkelen. Dit leidt tot een klimaat waarin leraren zich actief professionaliseren en de opgedane kennis delen met het team. De leraren geven aan dat zij veel van hun leerlingen leren en dat zij ruim voldoende gebruik mogen maken van voor de schoolontwikkeling relevante cursussen of opleidingen. Daarnaast geven leraren en directie aan dat zij ook veel leren van de overige scholen binnen de vereniging, bijvoorbeeld in de locatie-overstijgende curriculumwerkgroepen. Indien nodig koopt de school externe expertise in.

Team en directie hebben de lat hoog liggen en veroorloven zich geen langdurige trajecten. Als iets voor verbetering vatbaar is, dan pakt het

team dit op en vindt implementatie van de gewenste vernieuwing plaats. De wijze waarop de school zich binnen een jaar heeft ontwikkeld tot een volledig functionerende afdeling is hiervan een treffend voorbeeld.

Ouders steeds meer betrokken bij beleid

Wij beoordelen de standaard Verantwoording en dialoog als Voldoende, omdat de school zich voldoende verantwoordt aan het bestuur en de omgeving van de school. Daarnaast heeft de school een actieve dialoog met de leerlingen middels een schoolcouncil. Leerlingen mogen aangeven op welke aspecten zij verbetering mogelijk achten en hebben inspraak op zaken als de inrichting van het speelplein. Ouders worden ook actief betrokken bij de school. Zo worden ouders uitgenodigd voor vieringen en buitenschoolse activiteiten. Daarnaast speelt de ouderraad een actieve rol in de zorg voor ouders die hun weg nog moeten vinden in Nederland. De school betreft ouders steeds meer bij beleidsmatige zaken die rond de school spelen. Omdat ouders slechts kort aan de school verbonden zijn, blijft het zaak om te kijken op welke wijze de school deze betrokkenheid kan realiseren.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

3.2. Het Open Venster

Hieronder volgt de beschrijving van het verificatieonderzoek dat plaats heeft gevonden op Het Open Venster (HOV). De volgende standaarden zijn onderzocht:

KA2 – Kwaliteitscultuur

KA3 – Verantwoording en dialoog

Daarnaast is onderzoek gedaan naar het draagvlak voor en de implementatie van het mission statement van het bestuur: 'Wereldburgerschap en een leven lang leren'.

Het Open Venster is een school voor dyslectische kinderen en sinds dit schooljaar gevestigd aan de van Heutszstraat 12.

Kwaliteitscultuur: samen sterk

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KAz Kwaliteitscultuur			se
KAz Verantwoording en dialoog		•	

Samen sterk

Wij waarderen de standaard Kwaliteitscultuur als Goed, omdat het leren met en van elkaar voor de leraren werkzaam bij Het Open Venster vanzelfsprekend is. Alle leraren werkend bij Het Open Venster hebben een specialisme welke zij zo veel mogelijk benutten om het onderwijs aan de leerlingen zo goed mogelijk te laten zijn. Daarbij ziet het team het als een enorme kans nu zij zijn gehuisvest op de van Heutszstraat samen met twee andere scholen en een voorschool. Het met en van elkaar leren krijgt nu een ruimere betekenis. De mogelijkheden om buiten je eigen team van elkaar te leren benutten de leraren steeds vaker. De omslag om vanuit een eilandencultuur (je eigen kleine school) naar een internationaal team met andere culturen valt steeds meer in elkaar. Er is veel tijd in geïnvesteerd om elkaar te kunnen vinden, en nu na minder dan een jaar, geeft het team van Het Open Venster aan dat de teams van de verschillende scholen al steeds meer aanvoelen als een eenheid. Ook hier is in alle lagen van de scholen zichtbaar dat veel mogelijkheden worden benut om samen te leren en te ontwikkelen. In de gemeenschappelijke teamkamer is dit te zien aan de foto's van alle feesten die steeds meer samen worden gevierd.

Zeer tevreden ouders

Wij beoordelen de standaard Verantwoording en dialoog als Voldoende, omdat de school zich voldoende verantwoordt aan het bestuur en de omgeving van de school.

Tijdens het gesprek met de ouders komt vooral naar voren hoe blij zij met de school en de leraren zijn. Hun kinderen hebben veelal al een schoolstart gehad op een (of meerdere) andere scholen waarbij de hulp die de kinderen nodig hadden niet gegeven kon worden of waar kennis over dyslectie of dyscalculie voor deze kinderen ontoereikend bleek. Eenmaal op Het Open Venster bloeien hun kinderen weer op. De ouders laten weten dat de leraren hier op school de nadruk leggen op zaken die de leerlingen wel kunnen en hoe om te gaan met hun dyslexie/dyscalculie zodat zij zich in het VO en verder goed kunnen redden. Tevens ervaren zij zeer korte lijntjes met de leraren.

Aandachtspunt blijft de hoge vrijwillige ouderbijdrage. De bestuurder onderkent dit en voert met verschillende instanties gesprekken om naar mogelijke oplossingen te zoeken om de vrijwillige ouderbijdrage te kunnen verlagen. Gezien het streven naar kansengelijkheid ligt hier een maatschappelijke opdracht voor het bestuur.

Overige wettelijke vereisten

In dit onderzoek is gekeken naar artikel 40 mede in relatie tot artikel 8 eerste lid Wpo. Dit betreft het onderwerp afhankelijkheid van ouderbijdragen en daarmee samenhangend de toegankelijkheid van het onderwijs. Dit wordt verder toegelicht in de tekst onder standaard FB1.

3.3. Lighthouse Special Education

Hieronder volgt de beschrijving van het verificatieonderzoek dat plaats heeft gevonden op Lighthouse Special Education (LSE). De volgende standaarden zijn onderzocht:

OP2S – Zicht op ontwikkeling en begeleiding

OP3 – Didactisch handelen

KA1 – Kwaliteitszorg

KA2 – Kwaliteitscultuur

Daarnaast is onderzoek gedaan naar het draagvlak voor en de implementatie van het mission statement van het bestuur: 'Wereldburgerschap en een leven lang leren'.

Lighthouse Special Education biedt Engelstalig speciaal basisonderwijs aan leerlingen in de leeftijd van 3 tot 13 jaar met speciale onderwijsbehoeften. Het gaat om internationale leerlingen die voor beperkte tijd in Nederland zijn, doorgaans door het werk van de ouder(s). De school kent een onder- en bovenbouw. Tijdens ons bezoek waren er vijf leerlingen in de onderbouw en 3 in de bovenbouw.

Zicht op ontwikkeling en didactisch handelen voldoende

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Didactisch handelen		•	

Leraren weten didactisch handelen af te stemmen op specifieke behoeften van leerlingen

Wij beoordelen het didactisch handelen als Voldoende, omdat de leraren erin slagen hun handelen af te stemmen op de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerlingen op basis van heldere korte- en lange termijn doelen.

Op Lighthouse Special Education is onder leiding van de interim directeur afgelopen jaren het didactisch handelen versterkt. Dit is goed zichtbaar in de klassen: betrokken leraren en assistenten werken doelgericht en op basis van een gedeelde visie samen om leerlingen met een grote variëteit aan ondersteunings- en onderwijsbehoeften passend onderwijs te bieden. In de praktijk betekent dit dat leraren op basis van het 'Individual Education Plan' korte termijn doelen formuleren, zowel op het gebied van cognitieve als sociale en emotionele ontwikkeling. Leraren stemmen hun handelen af op de specifieke behoeften van leerlingen, de lessen kenmerken zich door duidelijkheid, structuur en uitdaging om leerlingen de volgende stap in hun ontwikkeling te laten zetten. De school geeft invulling aan het (bestuurlijke) thema 'global citizenship' door bijvoorbeeld leerlingen kennis te laten maken met (traditionele) Nederlandse feestdagen.

Zicht op ontwikkeling en begeleiding voldoende

Wij beoordelen de standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding als Voldoende.

Voor alle leerlingen stelt de school een 'Individual Education Plan' (IEP) op. Dit plan is onder andere gebaseerd op een analyse van de didactische startsituatie van de leerling en de ondersteuningsbehoeften. Deze ondersteuningsbehoeften kunnen sterk verschillen, van leerlingen die zeer moeilijk leren, leerlingen met een ernstige (meervoudige) beperking tot leerlingen met gedragsproblematiek. Leraren vertalen het IEP naar doelen die ze om de twee weken evalueren. Vervolgens evalueren ib'er en directie op basis van deze evaluaties en de resultaten van methodeafhankelijke toetsen om het half jaar het IEP. Het nationale Engelse curriculum vormt de basis voor de schoolstandaarden op basis waarvan de ontwikkeling wordt gepland en geëvalueerd. Deze evaluatie wordt vergemakkelijkt door de geplande implementatie van een digitaal leerlingvolgsysteem komend schooljaar in combinatie met het gebruikmaken van 'Curriculum ladders'. Wij stellen vast dat de school een cyclus heeft ingericht om de cognitieve en sociale emotionele ontwikkeling van leerlingen te plannen, evalueren en indien nodig extra interventies in te zetten om de leerling op koers te houden. Deze cyclus sluit zowel qua inhoud als vorm aan bij de specifieke kenmerken van de internationale leerlingen, die korte tijd in Nederland zijn en voorbereid worden op vervolg van hun schoolloopbaan elders.

De Engelstalige lessen op de Lighthouse kenmerken zich door een goede samenwerking tussen de betrokken leraren en assistenten waardoor leerlingen worden uitgedaagd de volgende stap in hun ontwikkeling te zetten. De lessen kennen een heldere structuur en leraren stemmen zichtbaar af op de ondersteuningsbehoeften van leerlingen. Ook op het gebied van de sociale en emotionele ontwikkeling formuleren de leraren leerdoelen waar zij leerlingen

tussentijds feedback op geven en indien mogelijk met hen evalueren. Ondanks de grote verschillen tussen leerlingen kent het programma naast individuele instructies aan leerlingen ook groepsactiviteiten. Zo hebben wij een doelgerichte uitleg gezien, waarbij leerlingen actief werden betrokken en tussentijds ook feedback kregen op hun leerhouding.

Kwaliteitscultuur: Samen sterk

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			

Belang van borging wordt gezien

Wij beoordelen de standaard Kwaliteitszorg als Voldoende. De standaard Kwaliteitszorg en Kwaliteitscultuur zijn op de school sterk met elkaar verweven: waar de beschrijving in de kwaliteitszorg beperkt kan lijken, zien wij dat het werken aan verbetering en het borgen van de kwaliteit een sterk onderdeel is van de kwaliteitscultuur.

Zoals eerder geschetst heeft de school onder leiding van de interim directeur afgelopen jaren de didactische component van het onderwijs versterkt. De directie beschikt over een helder eigen kwaliteitsbeeld op basis waarvan de verbeteractiviteiten zijn vastgesteld. Leraren voelen zich betrokken bij de ontwikkeling van het onderwijs en de cultuur kenmerkt zich door openheid en betrokkenheid. Het schoolteam spreekt regelmatig over de kwaliteit van het onderwijs en de gedeelde visie. Hierdoor is er sprake van borging van een vergelijkbare manier van handelen en het delen van opvattingen over kwaliteit en noodzakelijke verbetering.

Samen sterk

Wij waarderen de standaard Kwaliteitscultuur als Goed, omdat de leraren samen met alle betrokken specialisten en ondersteuners in de groep vanuit een visie en vanuit een afgesproken manier van werken het onderwijs vormgeven. Dit vergt goede afstemming en weten wat je aan elkaar hebt. Daarnaast geven leraren en directie van Lighthouse aan dat zij ook veel leren van de overige (in pandige) scholen binnen de vereniging. De verhuizing van het afgelopen jaar heeft voor heel wat reuring gezorgd. Met name voor de leerlingenpopulatie van Lighthouse betekent een verhuizing naar een andere omgeving, waarbij in het nieuwe gebouw ook nog eens twee andere scholen en een voorschool gevestigd zijn, heel wat. Het team is erin geslaagd om met elkaar deze uitdaging aan te gaan. De diverse teams van de drie scholen die gevestigd zijn op de Van Heutszstraat maken de indruk

een team te zijn.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

3.4. Instituut voor Individueel Onderwijs (IVIO) SBO

Hieronder volgt de beschrijving van het verificatieonderzoek dat plaats heeft gevonden op het Instituut voor Individueel Onderwijs (IVIO), speciaal basisonderwijs. De volgende standaarden zijn onderzocht:

- OP1 – Aanbod
- KA1 – Kwaliteitszorg
- KA2 – Kwaliteitscultuur
- KA3 – Verantwoording en dialoog

Daarnaast is onderzoek gedaan naar het draagvlak voor en de implementatie van het mission statement van het bestuur en de doorwerking van het bestuursbeleid: 'Wereldburgerschap en een leven lang leren'.

Het Instituut voor Individueel Onderwijs (IVIO) is een school voor speciaal basisonderwijs en gevestigd aan de Laan van Poot 91. Lighthouse Special Education is de internationale afdeling van deze school en sinds dit schooljaar verhuisd naar de Van Heutszstraat 12.

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		●	

Aanbod verder in ontwikkeling

Wij beoordelen de standaard Aanbod als Voldoende, omdat de school beschikt over een breed aanbod dat is afgestemd op de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen. Deze behoeften en het daarop afgestemde aanbod zijn vastgelegd in ontwikkelingsperspectieven die elk half jaar worden geëvalueerd en eventueel bijgesteld.

Dat leraren zich bewust zijn van wat hun leerlingen nodig hebben, blijkt ook uit de inrichting van de lokalen: deze zijn taalondersteunend ingericht en rustig, omdat de leerlingen van het IVIO hier het meeste baat bij hebben.

Bestuursbreed is gekozen voor een internationale, thematische aanpak van het aanbod. Het IVIO is bezig met het door-ontwikkelen

van de eigen thematische aanpak (al deels in de bovenbouw in werking) die enerzijds past binnen deze bestuurlijke keuze, maar ook en vooral goed moet aansluiten bij de structuur die de leerlingen van het IVIO nodig hebben.

Mooi is dat de leerlingen in contact worden gebracht met kunst en cultuur (onder andere door meerdere museumbezoeken) en naast gymnastiek ook structureel judo-lessen krijgen. Verder is er zo nu en dan aandacht voor 'praktijkvakken' als tuinieren en koken. Wij geven de school in overweging om in de bovenbouw deze praktijkvakken structureel aan te bieden omdat een relatief aanzienlijk deel van de leerlingen uitstroomt naar het praktijkonderwijs.

Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			•
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg voldoet

De standaard Kwaliteitszorg hebben wij als Voldoende beoordeeld, omdat de school beschikt over een stelsel van kwaliteitszorg waarmee het voldoende zicht heeft op de kwaliteit van haar onderwijs. Het IVIO werkt vanuit het schoolplan cyclisch met jaarlijkse planningen en evalueert de plannen in de jaarverslagen. In de vergadercyclus worden (verbeter)onderwerpen aan de orde gebracht en teambreed besproken. Alle IVIO-medewerkers zijn voortdurend bezig met het verbeteren en/of vernieuwen van het onderwijs.

Het kwaliteitszorgstelsel kan aan kracht winnen als de directie haar kwaliteitszorg meer expliciteert en systematischer uitvoert zodat alle onderdelen van het onderwijs eens in de vier jaar aan bod komen. Om daadwerkelijk tot een waardevolle zelfevaluatie te komen is het verstandig dat de directie zich op gezette tijden onttrekt aan de waan van de dag om op een afstand naar (onderdelen van) het totale functioneren van de school te kijken.

Een goede kwaliteitscultuur

Wij hebben de standaard Kwaliteitscultuur met Goed gewaardeerd, omdat het IVIO niet alleen aan de basiskwaliteit voldoet (bevoegd en bekwaam personeel dat zich voortdurend professionaliseert), maar omdat de school een stap verder gaat dan dat. Zo is er sprake van onderwijskundig leiderschap bij de directie en een enthousiast team dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de koers van de school: missie, visie en kernwaarden zijn door alle medewerkers van het IVIO

opgesteld op basis van het bestuurlijke strategisch beleidsplan. Ook het nieuwe (concept)schoolplan is een gezamenlijk product.

De school ziet zichzelf als een lerende organisatie waarin kennis delen en feedback geven een belangrijke plaats hebben. Ieder jaar geven alle leraren zich op voor gerichte collegiale consultatie. Scholing is deels teamgericht, deels is er ook de mogelijkheid tot individuele scholing (autisme, dyslexie, coaching jonge kinderen). Tijdens de studiedagen is er naast het door de directie bepaalde deel ook de mogelijkheid voor leraren om het individueel geleerde te delen.

Naast de schoolbijeenkomsten zijn er ook regelmatig HSV-brede overleggen zoals die met intern begeleiders en directeuren en het Breed Management Overleg waarin directeuren en locatieleiders deelnemen.

Voldoende verantwoording en dialoog

Wij beoordelen de standaard Verantwoording en dialoog als voldoende, omdat het IVIO zich met het jaarverslag op afdoende wijze verantwoordt over zijn doelen en resultaten aan bestuur en medezeggenschapsraad. Via de eigen website, de website 'scholenopdekaart', de schoolgids en nieuwsbrieven verantwoordt de school zich aan ouders en andere belanghebbenden. Ouders en personeel worden betrokken bij beleids- en besluitvorming middels bijvoorbeeld tevredenheidsenquêtes.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit.

1. Positief oordeel inspectie

Het bestuur van de stichting HSV is erg ingenomen met het positieve oordeel van de inspectie en met de wijze waarop de inspecteurs het onderzoek en de terugkoppeling hebben gedaan. De inspectie constateert dat de bestuurscultuur een brede basis biedt voor onderwijskwaliteit(verbetering). Dit ondersteunt de visie van het bestuur dat de kwaliteit van het onderwijs in hoge mate wordt bepaald door de kwaliteit van de leerkrachten en dat een goede kwaliteitscultuur, gericht op van elkaar leren en op voortdurende verbetering, van het grootste belang is. Naar aanleiding van het inspectierapport zullen de scholen de onderwijsdoelen en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan passend onderwijs nog concreter zichtbaar maken. Dit gebeurt in de jaarplannen en jaarverslagen.

2. Passend onderwijs

De inspectie heeft aandacht besteed aan de ouderbijdrage die wordt gevraagd bij Het Open Venster. De inspectie heeft geconstateerd dat het bestuur en de onderzochte scholen voldoen aan de wet en dat er daarom geen onderdelen zijn die vanuit wettelijke eisen vragen om verbetering. Het Open Venster is een voorziening die in het leven is geroepen omdat blijkt dat er sprake is van een grote dyslexie en dyscalculie problematiek die niet afdoende kan worden opgelost door reguliere basisscholen en waarvoor onvoldoende middelen beschikbaar zijn van de overheid. Dit gaat helaas soms gepaard met pestgedrag en met een afnemend zelfvertrouwen, waardoor een meervoudige problematiek kan ontstaan en tegenzin om naar school te gaan. Het Open Venster voorkomt dat kinderen thuiszitters worden en boekt jaar in jaar uit grote resultaten met deze kinderen die vervolgens het reguliere voortgezet onderwijs instromen met voldoende bagage om daar om te gaan met hun problematiek. De inspectie constateert dat ouders om die reden hebben aangegeven hoe blij zij met de school en de leerkrachten zijn. De school voelt het als zijn maatschappelijke opdracht om aan deze groep leerlingen passend onderwijs te bieden en daarbij past een aanpak met kleine groepen en extra ondersteuning die niet kan worden betaald uit de beschikbaar gestelde Rijksvergoeding. Het bestuur zou het daarom toejuichen als meer middelen beschikbaar zouden komen vanuit het samenwerkingsverband en vanuit de overheid om dit passend onderwijs te kunnen (blijven) bieden.

3. Risicoanalyse

Het bestuur beschikt over een omvangrijke risicoanalyse van 50 pagina's waarnaar met een hyperlink is verwezen in het jaarverslag, zodat daarvan kennis kan worden genomen. De inspectie vindt het inzichtelijker als een beknopte en begrijpelijke toelichting wordt

opgenomen in het jaarverslag zelf. Het bestuur wil trachten om de belangrijkste risico's in het jaarverslag te beschrijven, maar maakt de kanttekening dat in principe alle risico's en beheersmaatregelen van belang zijn. Opname van de totale risicoanalyse is echter niet zinvol: dit leidt tot een onleesbaar en veel te groot jaarverslag. De keuze welke risico's wel of niet in het jaarverslag worden toegelicht blijft daarom tot enigszins arbitrair.

4. Financieel beheer

De inspectie heeft geconstateerd dat het financieel beheer bij de HSV op orde is. Er is geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs. De inspectie vindt dat kosten en opbrengsten in het jaarverslag moeten worden gematcht. Het bestuur vindt dat de essentie van een jaarverslag en is van mening dat daarvan al sprake is. De boekhouding bij de HSV vindt reeds per locatie plaats, zodat management, team en medezeggenschapsraden altijd kunnen zien welke inkomsten beschikbaar zijn en op welke manier de kosten worden gedekt om alle ambities te realiseren. Dit matchingsprincipe zorgt voor grote transparantie, omdat een en ander op schoolniveau te volgen is.

Tot slot geeft de inspectie aan met het ministerie overleg te willen voeren omdat volgens haar de voorschriften onduidelijk zijn over de vraag of de ouderbijdragen als private middelen kunnen worden aangemerkt. Het bestuur heeft hierover een artikel aan de inspectie gezonden van een advocatenbureau op basis waarvan de HSV van mening is dat schoolbesturen privaat vermogen vrij kunnen besteden. Privaat vermogen dat bijvoorbeeld is verkregen uit de verkoop van oude eigendomsscholen, giften of ouderbijdragen, mag dus worden ingezet om te investeren in extra klaslokalen of extra vierkante meters of ruimten die gedeeld worden met een kinderopvanginstelling.

De HSV heeft circa 30% van zijn personeel benoemd uit private middelen. Het is vanzelfsprekend dat we deze mensen een goede werkplek moeten bieden en dat betekent dat we ook onze private middelen daarvoor moeten inzetten; de publieke middelen dekken immers niet de ruimtebehoefte. Het is uiteraard volstrekt duidelijk dat de HSV over de besteding van die private middelen publieke verantwoording wil en zal blijven afleggen.

